

51/302/CP/17.01.2009

R O M Â N I A

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725 București, România

Telefon: (+40-21) 313 25 31

Fax: (+40-21) 312 54 80

Internet : <http://www.ccr.ro>

E-mail: pres@ccr.ro

Dosare nr.148D/2009, nr.193D/2009 și nr.308D/2009

PARLAMENTUL
ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
PREȘEDINȚ
Intrare Nr. 06/25/09
20 Luna Ziua Doamnei

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURA GENERALĂ

Nr. 8801 / 05-06-2009

ROBERTA ALMA ANASTASE

Președintele Camerei Deputaților

Parlamentul României
Camera Deputaților

B.P. Nr. 588 ..... din 17.06.2009

Vă comunicăm, alăturat, în copie, Decizia nr.732 din 7 mai 2009, definitivă și general obligatorie, prin care Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate ridicată de Georgiana Olivia Călinescu, Lăcrămioara Mocanu și Ica Dioștianu în Dosarele nr.1616/99/2007, nr.1622/99/2007 și nr.1620/99/2007 ale Curții de Apel Iași – Secția litigii de muncă și asigurări sociale și a constatat că dispozițiile art.72 alin.(5) din Legea nr.128/1997 privind Statutul personalului didactic sunt neconstituționale, în măsura în care fac trimitere la dispozițiile art.116¹ alin.(1) și art.116² alin.(1) din Legea învățământului nr.84/1995, care la rândul lor sunt neconstituționale.

Vă asigurăm de deplina noastră considerație.

PREȘEDINȚ
Prof. univ. dr. Ioan Vîda

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosare nr.148D/2009, nr.193D/2009 și nr.308D/2009

DECIZIA nr.732

din 7 mai 2009

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.72 alin.(5) din
Legea nr.128/1997 privind Statutul personalului didactic raportate la art.116¹
alin.(1) și art.116² alin.(1) din Legea învățământului nr.84/1995**

Ioan Vida	- președinte
Nicolae Cochinescu	- judecător
Aspazia Cojocaru	- judecător
Acsinte Gaspar	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Ion Predescu	- judecător
Tudorel Toader	- judecător
Puskás Valentin Zoltán	- judecător
Augustin Zegrean	- judecător
Antonia Constantin	- procuror
Ioana Marilena Chiorean	- magistrat-asistent

Pe rol se află soluținarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.72 alin.(5) din Legea nr.128/1997 privind Statutul personalului didactic, excepție ridicată de Georgiana Olivia Călinescu, Lăcrămioara Mocanu și Ica Dioștianu în Dosarele nr.1616/99/2007, nr.1622/99/2007 și nr.1620/99/2007 ale Curții de Apel Iași – Secția litigii de muncă și asigurări sociale.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 31 martie 2009, în prezența reprezentantului Ministerului Public, fiind consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 7 aprilie 2009, apoi pentru data de 7 mai 2009.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

Prin Încheierile din 6 ianuarie 2009, pronunțate în Dosarele nr.1616/99/2007, nr.1622/99/2007 și nr.1620/99/2007, **Curtea de Apel Iași – Secția litigii de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.72 alin.(5) din Legea nr.128/1997 privind Statutul personalului didactic**, excepție ridicată de Georgiana Olivia Călinescu, Lăcrămioara Mocanu și Ica Dioștianu în cauze având ca obiect soluționarea contestațiilor formulate împotriva deciziilor de concediere.

În motivarea excepției, autorii acesteia susțin, în esență, că textul de lege criticat contravine dispozițiilor art.16 și art.32 din Constituție. Astfel, arată că, în condițiile în care dreptul la învățătură este garantat de stat, apare normal ca acesta să poată verifica modalitatea în care sunt organizate, ca structură și atribuții, instituțiile care realizează procesul de învățământ, fie ele de stat sau private. Un control al acestei activități desfășurate în cadrul unei universități particulare nu poate fi realizat decât prin implicarea ministerului de resort, care poate și este obligat să acorde girul unei organizări corecte a instituției de învățământ. Liberul arbitru pe care îl instituie dispozițiile art.72 alin.(5) din Legea nr.128/1997 este evident, în condițiile în care formularea acestui text lasă deplină latitudine cartei universitare în organizarea structurilor de conducere, precum și cu privire la controlul modalității de administrare sau de stabilire a politicilor de cadre pe care fiecare facultate le poate face, în temeiul aceleiași legi. Așa fiind, se realizează o încălcare a principiului egalității în drepturi, atât din punctul de vedere al modalităților în care se pot alege organele de conducere ale unei astfel de instituții de învățământ superior, cât și sub aspectul faptului că dreptul la muncă și perioada pe care legile organice o stabilesc pentru această activitate este ignorată. Prin urmare, se instituie un monopol pe care îl deține universitatea cu privire la organizare, monopol ce nu poate fi desființat și intră în

contradicție cu normele stabilite prin legi organice prin care rectorul este confirmat de ministerul de resort. În final, arată că textul de lege criticat contravine și prevederilor art.69 din Legea nr.128/1997.

Curtea de Apel Iași – Secția litigii de muncă și asigurări sociale consideră că textul de lege criticat este constituțional. În acest sens, arată că autonomia universitară este consacrată de art.32 alin.(6) din Constituție, fără ca această noțiune să fie însă definită. Rezultă că legiuitorul constituant a lăsat legiuitorului ordinar libertatea de a stabili elementele autonomiei universitare și condițiile în care aceasta se exercită, inclusiv în alegerea organelor de conducere. Autonomia universitară a fost definită prin art.89 din Legea învățământului nr.84/1995, iar formele de realizare a acesteia – între care și regulile de alegere a organelor de conducere ale instituțiilor de învățământ superior - au fost stabilite prin art.92-96 din aceeași lege. Așadar, întrucât autonomia universitară a fost definită chiar de legiuitor, în virtutea competenței sale atribuite prin Constituție, nu se poate primi susținerea autorului excepției în sensul că dispozițiile legale atacate contravin principiului constituțional al autonomiei universitare. De asemenea, nu poate fi primită susținerea privind încălcarea dispozițiilor constituționale ale art.16 alin.(1), deoarece procedura de alegere a organelor de conducere este aceeași pentru toate instituțiile de învățământ superior și pentru toți candidații. Cât privește faptul că dispozițiile art.72 alin.(5) din Legea nr.128/1997 ar intra în contradicție cu dispozițiile art.69 din aceeași lege, arată că aceasta reprezintă o problemă de interpretare și aplicare a legii, de competența instanței de judecată investite cu soluționarea cauzei.

Potrivit dispozițiilor art.30 alin.(1) din Legea nr.47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Avocatul Poporului consideră că prevederile art.72 alin.(5) din Legea nr.128/1997 sunt constituționale. În acest sens, arată că textul de lege criticat nu

aduce atingere principiului egalității cetățenilor în fața legii, întrucât se aplică tuturor persoanelor vizate de ipoteza normei juridice, fără a institui privilegii sau discriminări pe considerente arbitrare. Astfel, procedura de alegere a organelor de conducere este aceeași pentru toate instituțiile de învățământ superior de stat, particulare și confesionale. De asemenea, referitor la critica de neconstituționalitate a art.72 alin.(5) din Legea nr.128/1997 față de art.32 din Constituție, arată că dispozițiile de lege criticate nu aduc atingere dreptului la învățatură, ci sunt în concordanță cu regula constituțională potrivit căreia învățământul de toate gradele se desfășoară în unități de stat, particulare și confesionale, în condițiile legii.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat Curții Constituționale punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr.47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) din Constituție, ale art.1 alin.(2), ale art.2, ale art.3, ale art.10 și ale art.29 din Legea nr.47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum reiese din încheierea de sesizare, îl constituie dispozițiile art.72 alin.(5) din Legea nr.128/1997 privind Statutul personalului didactic, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 158 din 16 iulie 1997, dispoziții potrivit cărora *„Atribuțiile și competențele structurilor și ale funcțiilor de conducere din învățământul superior sunt stabilite prin Carta universitară a instituției, potrivit legii. Hotărârile senatelor universitare, ale consiliilor facultăților și ale departamentelor, cu excepția*

prevederilor de la art. 74 alin.(3), se iau cu votul majorității membrilor prezenți, dacă numărul lor reprezintă cel puțin 2/3 din numărul total al membrilor. Membrii acestor structuri de conducere au drept de vot deliberativ egal.”

Autorii excepției consideră că acest text de lege este contrar dispozițiilor art.16 și art.32 din Constituție, referitoare la egalitatea în drepturi și dreptul la învățătură.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, în esență, critica autorilor acesteia are în vedere faptul că art.72 alin.(5) din Legea nr.128/1997 lasă o libertate deplină universităților ca prin carta universitară să stabilească atribuțiile și competențele structurilor și ale funcțiilor de conducere din învățământul superior, fără o intervenție a statului, care ar trebui să acorde girul unei organizări corecte a instituției de învățământ. Astfel, autorii susțin că nu mai este vorba de realizarea unei adevărate autonomii universitare, ci a unui monopol pe care ajunge să îl dețină universitățile cu privire la organizarea și funcționarea acestora. În plus, consideră că, efect al prevederilor de lege criticate, persoanele din funcțiile de conducere a universităților vor fi supuse unor reglementări diferite, încălcându-se principiul egalității în drepturi a cetățenilor.

Față de aceste susțineri, Curtea observă că, potrivit art.72 alin.(5) din Legea nr.128/1997, atribuțiile și competențele structurilor și ale funcțiilor de conducere din învățământul superior sunt stabilite prin Carta universitară a instituției „*potrivit legii*”. Astfel, textul de lege criticat face trimitere la conceptul de *autonomie universitară*, atunci când este vorba de învățământul superior de stat, respectiv la *autonomia academică*, așa cum prevede Legea nr.480/2006 care modifică Legea nr.84/1995, în cazul învățământului superior particular.

În acest context, trebuie amintit faptul că, dând expresie dispozițiilor art.32 alin.(6) din Legea fundamentală, Legea învățământului nr.84/1995, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.606 din 10 decembrie 1999, reglementează în cuprinsul Secțiunii a șaptea, art.89-96, conținutul conceptului

de autonomie universitară, constând în „dreptul comunității universitare de a se conduce, de a-și exercita libertățile academice fără nici un fel de ingerințe ideologice, politice sau religioase, de a-și asuma un ansamblu de competențe și obligații în concordanță cu opțiunile și orientările strategice naționale ale dezvoltării învățământului superior, stabilite prin lege.”

Or, atât timp cât textul de lege criticat nu face decât să dea expresie autonomiei universitare, care conferă anumite drepturi și libertăți instituțiilor de învățământ superior, Curtea reține că situațiile diferite ce ar putea rezulta din aplicarea acestui principiu nu pot fi interpretate ca aducând atingere principiului egalității în drepturi.

În același timp, însă, Curtea nu poate ignora faptul că, în egală măsură, în ceea ce privește universitățile particulare, art.72 alin.(5) din Legea nr.128/1997 face aplicabil conceptul de „*autonomie academică*”, concept introdus în Legea învățământului prin Legea nr.480/2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1025 din 22 decembrie 2006, și care, plecând de la premisa proprietății private, ca fundament economic al învățământului superior particular, stabilește pentru acesta drepturi și libertăți diferite de cele care se circumscriu autonomiei universitare, inclusiv sub aspectul statutului cadrelor didactice, așa cum sunt limita de vârstă, promovarea în funcții etc.

Fără a nega fundamentul economic al universităților particulare, proprietatea privată a acestora, înființate prin lege, fără scop patrimonial și cu afectățune specială, Curtea constată că acest fundament nu poate constitui și fundamentul instituirii unei forme de autonomie diferită de cea consacrată de art.32 alin.6 din Constituție, așa cum este autonomia academică.

În acest sens, Curtea observă că prevederile constituționale consacră și garantează o singură formă de autonomie, și anume cea universitară, indiferent că este vorba de învățământul superior de stat sau învățământul superior particular, autonomie al cărei conținut trebuie să fie identic în ambele cazuri.

Potrivit art.116¹ alin.(1) din Legea învățământului, „Universitățile particulare sunt instituții de învățământ superior libere, deschise, autonome atât din punct de vedere academic, cât și economico-financiar, având drept fundament proprietatea privată, garantată de Constituție”, iar potrivit prevederilor art.116² alin.(1) din aceeași lege, „Structurile și funcțiile de conducere ale universităților particulare, atribuțiile, modul de constituire, durata mandatelor și limitele de vârstă ale cadrelor didactice sunt stabilite de Carta universității. Deciziile definitive, în acest sens, revin universității.”

În aceste condiții și având în vedere faptul că aceste instituții fac parte din sistemul național de învățământ, Curtea constată că principiul constituțional al autonomiei universitare trebuie să-și găsească reflectarea, în egală măsură, asupra organizării și funcționării procesului de învățământ, al statutului cadrelor didactice, a promovării în funcție a acestora, a normei didactice etc.

Față de cele expuse, Curtea reține că prevederile art.72 alin.(5) din Legea nr.128/1997 contravin art.32 alin.(6) din Constituție, în măsura în care fac trimitere la art.116¹ alin.(1) și art.116² alin.(1) din Legea învățământului nr.84/1995, introduse prin Legea nr.480/2006, texte care, la rândul lor sunt neconstituționale, deoarece, prin derogare de la prevederile constituționale, consacră un nou tip de autonomie pentru învățământul superior particular, anume autonomia academică.

În sfârșit, Curtea constată că nu este competentă a analiza critica autorilor excepției privind neconcordanța dintre art.72 alin.(5) din Legea nr.128/1997 și art.69 din aceeași lege, întrucât controlul de constituționalitate vizează conformitatea dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile sau principiile Constituției, iar nu conformitatea unor texte de lege între ele.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art.146 lit.d) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.1, art.2, art.3, art.11 alin.(1) lit. A. d) și al art.29 din Legea nr.47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

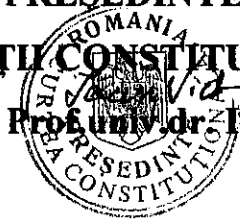
În numele legii

Decide:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Georgiana Olivia Călinescu, Lăcrămioara Mocanu și Ica Dioștianu în Dosarele nr.1616/99/2007, nr.1622/99/2007 și nr.1620/99/2007 ale Curții de Apel Iași – Secția litigii de muncă și asigurări sociale și constată că dispozițiile art.72 alin.(5) din Legea nr.128/1997 privind Statutul personalului didactic sunt neconstituționale, în măsura în care fac trimitere la dispozițiile art.116¹ alin.(1) și art.116² alin.(1) din Legea învățământului nr.84/1995, care la rândul lor sunt neconstituționale.

Decizia se comunică președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Pronunțată în ședința publică din data de 7 mai 2009.

**PRESEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE,**

Prof. univ. dr. Ioan Vida

MAGISTRAT-ASISTENT,

Ioana Marilena Chiorean

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 alin. (1) și (2), precum și ale art. 20 alin. (1)—(3) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, excepție ridicată de Leon Nica în Dosarul nr. 10.325/300/2007 al Judecătorei Sectorului 2 București — Secția civilă.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 28 aprilie 2009.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent,
Benke Károly

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 732

din 7 mai 2009

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 72 alin. (5) din Legea nr. 128/1997 privind Statutul personalului didactic, raportate la art. 116¹ alin. (1) și art. 116² alin. (1) din Legea învățământului nr. 84/1995

Ioan Vida	— președinte
Nicolae Cochinescu	— judecător
Aspazia Cojocaru	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Augustin Zegrean	— judecător
Antonia Constantin	— procuror
Ioana Marilena Chiorean	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 72 alin. (5) din Legea nr. 128/1997 privind Statutul personalului didactic, excepție ridicată de Georgiana Olivia Călinescu, Lăcrămioara Mocanu și Ica Dioștianu în dosarele nr. 1.616/99/2007, nr. 1.622/99/2007 și nr. 1.620/99/2007 ale Curții de Apel Iași — Secția litigii de muncă și asigurări sociale.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 31 martie 2009, în prezența reprezentantului Ministerului Public, fiind consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 7 aprilie 2009, apoi pentru data de 7 mai 2009.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

Prin încheierile din 6 ianuarie 2009, pronunțate în dosarele nr. 1.616/99/2007, nr. 1.622/99/2007 și nr. 1.620/99/2007, **Curtea de Apel Iași — Secția litigii de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 72 alin. (5) din Legea nr. 128/1997 privind Statutul personalului didactic, excepție ridicată de Georgiana Olivia Călinescu, Lăcrămioara Mocanu și**

Ica Dioștianu în cauze având ca obiect soluționarea contestațiilor formulate împotriva deciziilor de concediere.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia susțin, în esență, că textul de lege criticat contravine dispozițiilor art. 16 și 32 din Constituție. Astfel, arată că, în condițiile în care dreptul la învățătură este garantat de stat, apare normal ca acesta să poată verifica modalitatea în care sunt organizate, ca structură și atribuții, instituțiile care realizează procesul de învățământ, fie ele de stat sau private. Un control al acestei activități desfășurate în cadrul unei universități particulare nu poate fi realizat decât prin implicarea ministerului de resort, care poate și este obligat să acorde girul unei organizări corecte a instituției de învățământ. Liberul arbitru pe care îl instituie dispozițiile art. 72 alin. (5) din Legea nr. 128/1997 este evident, în condițiile în care formularea acestui text lasă deplină latitudine cartei universitare în organizarea structurilor de conducere, precum și cu privire la controlul modalității de administrare sau de stabilire a politicilor de cadre pe care fiecare facultate le poate face, în temeiul aceleiași legi. Așa fiind, se realizează o încălcare a principiului egalității în drepturi, atât din punctul de vedere al modalităților în care se pot alege organele de conducere ale unei astfel de instituții de învățământ superior, cât și sub aspectul faptului că dreptul la muncă și perioada pe care legile organice o stabilesc pentru această activitate sunt ignorate. Prin urmare, se instituie un monopol pe care îl deține universitatea cu privire la organizare, monopol ce nu poate fi desființat și intră în contradicție cu normele stabilite prin legi organice prin care rectorul este confirmat de ministerul de resort. În final, arată că textul de lege criticat contravine și prevederilor art. 69 din Legea nr. 128/1997.

Curtea de Apel Iași — Secția litigii de muncă și asigurări sociale consideră că textul de lege criticat este constituțional. În acest sens, arată că autonomia universitară este consacrată de art. 32 alin. (6) din Constituție, fără ca această noțiune să fie

însă definită. Rezultă că legiuitorul constituant a lăsat legiuitorului ordinar libertatea de a stabili elementele autonomiei universitare și condițiile în care aceasta se exercită, inclusiv în alegerea organelor de conducere. Autonomia universitară a fost definită prin art. 89 din Legea învățământului nr. 84/1995, iar formele de realizare a acesteia — între care și regulile de alegere a organelor de conducere ale instituțiilor de învățământ superior — au fost stabilite prin art. 92—96 din aceeași lege. Așadar, întrucât autonomia universitară a fost definită chiar de legiuitor, în virtutea competenței sale atribuite prin Constituție, nu se poate primi susținerea autorului excepției în sensul că dispozițiile legale atacate contravin principiului constituțional al autonomiei universitare. De asemenea, nu poate fi primită susținerea privind încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 16 alin. (1), deoarece procedura de alegere a organelor de conducere este aceeași pentru toate instituțiile de învățământ superior și pentru toți candidații. Cât privește faptul că dispozițiile art. 72 alin. (5) din Legea nr. 128/1997 ar intra în contradicție cu dispozițiile art. 69 din aceeași lege, arată că aceasta reprezintă o problemă de interpretare și aplicare a legii, de competența instanței de judecată investite cu soluționarea cauzei.

Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Avocatul Poporului consideră că prevederile art. 72 alin. (5) din Legea nr. 128/1997 sunt constituționale. În acest sens, arată că textul de lege criticat nu aduce atingere principiului egalității cetățenilor în fața legii, întrucât se aplică tuturor persoanelor vizate de ipoteza normei juridice, fără a institui privilegii sau discriminări pe considerente arbitrare. Astfel, procedura de alegere a organelor de conducere este aceeași pentru toate instituțiile de învățământ superior de stat, particulare și confesionale. De asemenea, referitor la critica de neconstituționalitate a art. 72 alin. (5) din Legea nr. 128/1997 față de art. 32 din Constituție, arată că dispozițiile de lege criticate nu aduc atingere dreptului la învățătură, ci sunt în concordanță cu regula constituțională potrivit căreia învățământul de toate gradele se desfășoară în unități de stat, particulare și confesionale, în condițiile legii.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat Curții Constituționale punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, ale art. 1 alin. (2), 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum reiese din încheierea de sesizare, îl constituie dispozițiile art. 72 alin. (5) din Legea nr. 128/1997 privind Statutul personalului didactic, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 158 din 16 iulie 1997, dispoziții potrivit cărora: *„Atribuțiile și competențele structurilor și ale funcțiilor de conducere din învățământul superior sunt stabilite prin Carta universitară a instituției, potrivit legii. Hotărârile senatelor universitare, ale consiliilor facultăților și ale departamentelor, cu excepția prevederilor de la art. 74 alin. (3), se iau cu votul majorității membrilor prezenți, dacă numărul lor reprezintă cel puțin 2/3 din*

numărul total al membrilor. Membrii acestor structuri de conducere au drept de vot deliberativ egal.”

Autorii excepției consideră că acest text de lege este contrar dispozițiilor art. 16 și 32 din Constituție, referitoare la egalitatea în drepturi și dreptul la învățătură.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, în esență, critica autorilor acesteia are în vedere faptul că art. 72 alin. (5) din Legea nr. 128/1997 lasă o libertate deplină universităților ca prin carta universitară să stabilească atribuțiile și competențele structurilor și ale funcțiilor de conducere din învățământul superior, fără o intervenție a statului, care ar trebui să acorde girul unei organizări corecte a instituției de învățământ. Astfel, autorii susțin că nu mai este vorba de realizarea unei adevărate autonomii universitare, ci a unui monopol pe care ajung să îl dețină universitățile cu privire la organizarea și funcționarea acestora. În plus, consideră că, efect al prevederilor de lege criticate, persoanele din funcțiile de conducere a universităților vor fi supuse unor reglementări diferite, încălcându-se principiul egalității în drepturi a cetățenilor.

Față de aceste susțineri, Curtea observă că, potrivit art. 72 alin. (5) din Legea nr. 128/1997, atribuțiile și competențele structurilor și ale funcțiilor de conducere din învățământul superior sunt stabilite prin Carta universitară a instituției *„potrivit legii”*. Astfel, textul de lege criticat face trimitere la conceptul de *autonomie universitară*, atunci când este vorba de învățământul superior de stat, respectiv la *autonomie academică*, așa cum prevede Legea nr. 480/2006 care modifică Legea nr. 84/1995, în cazul învățământului superior particular.

În acest context, trebuie amintit faptul că, dând expresie dispozițiilor art. 32 alin. (6) din Legea fundamentală, Legea învățământului nr. 84/1995, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 606 din 10 decembrie 1999, reglementează în cuprinsul cap. IX secțiunea a 7-a, art. 89—96, conținutul conceptului de *autonomie universitară*, constând în *„dreptul comunității universitare de a se conduce, de a-și exercita libertățile academice fără niciun fel de ingerințe ideologice, politice sau religioase, de a-și asuma un ansamblu de competențe și obligații în concordanță cu opțiunile și orientările strategice naționale ale dezvoltării învățământului superior, stabilite prin lege”*.

Or, atât timp cât textul de lege criticat nu face decât să dea expresie autonomiei universitare, care conferă anumite drepturi și libertăți instituțiilor de învățământ superior, Curtea reține că situațiile diferite ce ar putea rezulta din aplicarea acestui principiu nu pot fi interpretate ca aducând atingere principiului egalității în drepturi.

În același timp însă Curtea nu poate ignora faptul că, în egală măsură, în ceea ce privește universitățile particulare, art. 72 alin. (5) din Legea nr. 128/1997 face aplicabil conceptul *„autonomie academică”*, concept introdus în Legea învățământului prin Legea nr. 480/2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.025 din 22 decembrie 2006, și care, plecând de la premisa proprietății private, ca fundament economic al învățământului superior particular, stabilește pentru acesta drepturi și libertăți diferite de cele care se circumscriu autonomiei universitare, inclusiv sub aspectul statutului cadrelor didactice, așa cum sunt limita de vârstă, promovarea în funcții etc.

Fără a nega fundamentul economic al universităților particulare, proprietatea privată a acestora, înființate prin lege, fără scop patrimonial și cu afectare specială, Curtea constată că acest fundament nu poate constitui și fundamentul instituirii unei forme de autonomie diferită de cea consacrată de art. 32 alin. (6) din Constituție, așa cum este autonomia academică.

În acest sens, Curtea observă că prevederile constituționale consacră și garantează o singură formă de autonomie, și anume cea universitară, indiferent că este vorba de învățământul superior de stat sau de învățământul superior particular, autonomie al cărei conținut trebuie să fie identic în ambele cazuri.

Potrivit art. 116¹ alin. (1) din Legea învățământului, „Universitățile particulare sunt instituții de învățământ superior libere, deschise, autonome atât din punct de vedere academic, cât și economico-financiar, având drept fundament proprietatea privată, garantată de Constituție”, iar potrivit prevederilor art. 116² alin. (1) din aceeași lege, „Structurile și funcțiile de conducere ale universităților particulare, atribuțiile, modul de constituire, durata mandatelor și limitele de vârstă ale cadrelor didactice sunt stabilite de Carta universității. Deciziile definitive, în acest sens, revin universității”.

În aceste condiții și având în vedere faptul că aceste instituții fac parte din sistemul național de învățământ, Curtea constată că principiul constituțional al autonomiei universitare trebuie să își găsească reflectarea, în egală măsură, asupra organizării

și funcționării procesului de învățământ, a statutului cadrelor didactice, a promovării în funcție a acestora, a normei didactice etc.

Față de cele expuse, Curtea reține că prevederile art. 72 alin. (5) din Legea nr. 128/1997 contravin art. 32 alin. (6) din Constituție, în măsura în care fac trimitere la art. 116¹ alin. (1) și art. 116² alin. (1) din Legea învățământului nr. 84/1995, introduse prin Legea nr. 480/2006, texte care la rândul lor sunt neconstituționale, deoarece, prin derogare de la prevederile constituționale, consacră un nou tip de autonomie pentru învățământul superior particular, și anume autonomia academică.

În sfârșit, Curtea constată că nu este competentă a analiza critica autorilor excepției privind neconcordanța dintre art. 72 alin. (5) din Legea nr. 128/1997 și art. 69 din aceeași lege, întrucât controlul de constituționalitate vizează conformitatea dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile sau principiile Constituției, iar nu conformitatea unor texte de lege între ele.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A. d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Georgiana Olivia Călinescu, Lăcrămioara Mocanu și Ica Dioștianu în dosarele nr. 1.616/99/2007, nr. 1.622/99/2007 și nr. 1.620/99/2007 ale Curții de Apel Iași — Secția litigii de muncă și asigurări sociale și constată că dispozițiile art. 72 alin. (5) din Legea nr. 128/1997 privind Statutul personalului didactic sunt neconstituționale în măsura în care fac trimitere la dispozițiile art. 116¹ alin. (1) și art. 116² alin. (1) din Legea învățământului nr. 84/1995, care la rândul lor sunt neconstituționale.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Pronunțată în ședința publică din data de 7 mai 2009.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. IOAN VIDA

Magistrat-asistent,
Ioana Marilena Chiorean

★

OPINIE SEPARATĂ

față de admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 72 alin. (5) din Legea nr. 128/1997 privind Statutul personalului didactic, pronunțată prin Decizia nr. 732 din 7 mai 2009

Soluția pronunțată de Plenul Curții Constituționale este greșită pentru considerentele pe care le voi expune în continuare astfel:

1. Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 72 alin. (5) din Legea nr. 128/1997 privind Statutul personalului didactic a fost ridicată de Georgiana Olivia Călinescu, Lăcrămioara Mocanu și Ica Dioștianu în dosarele nr. 1.616/99/2007, nr. 1.622/99/2007 și nr. 1.620/99/2007 ale Curții de Apel Iași — Secția litigii de muncă și asigurări sociale.

Prin încheierile de ședință pronunțate în aceste dosare, instanța investită cu judecarea recursurilor a dispus („În numele legii — Dispune:”) sesizarea Curții Constituționale cu soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 72 alin. (5) din Legea nr. 128/1997 privind Statutul personalului didactic.

Sesizarea a fost dispusă în baza art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

Prin umare, actul de sesizare a Curții Constituționale este încheierea pronunțată de instanța în fața căreia a fost ridicată excepția, principiu consacrat nu numai de prevederile amintite [art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992], cât și de doctrina și practica unanimă a Curții Constituționale.

Admițând că încheierea instanței ordinare are calitatea de act de sesizare al instanței de contencios constituțional, nu poți ignora un principiu procedural unanim recunoscut atât de doctrină, cât și de practica judecătorească, potrivit căruia obiectul cererii și limitele investiției instanței aparțin celui care sesizează instanța — în cazul nostru instanța Curții de Apel Iași — Secția litigii de muncă și asigurări sociale.